

TALABALARDA BELBOG'LI KURASH SPORT TURLARINI O'RGATISH AMALIYOTINI SAMARALI TASHKIL QILINISHNING AHAMIYAT.

Ergashev Qaxramonjon Asqarovich

Andijon davlat universiteti, fakultetlararo jismoniy madaniyat va sport kafedrası o'qituvchisi.

Annotasiya. Ushbu tadqiqot ishida Andijon davlat universiteti Jismoniy madaniyat fa'kultetida taxsil olayotgan yosh talabalarning jismoniy rivojlanishi belbog'li kurash sport turi texnika va taktika usuli tavsiflangan. Shuningdek, mamlakatimizda, belbog'li kurashni o'rni va ahamiyati borasida fikr muloxazalar o'rganiladi.

Kalit so'zlar: belbog'li kurash, texnika, taktika, madaniyat, sport, musobaqa, mahurat, xalqaro

Абстрактный. В данной исследовательской работе описано физическое развитие молодых студентов, обучающихся на факультете физической культуры Андижанского государственного университета. Также изучаются мнения о роли и значении борьбы на поясах в нашей стране.

Ключевые слова: борьба на поясах, техника, тактика, культура, спорт, соревнования, мастерство, международный.

Abstract. In this research work, the physical development of young students studying at the Faculty of Physical Culture of Andijan State University is described. Also, opinions on the role and importance of belt wrestling in our country are studied.

Key words: belt wrestling, technique, tactics, culture, sport, competition, skill, international

Kirish. Bugungi kunda mamlakatimizda ijtimoiy siyosatning muhim yo'nalishlaridan biri etib jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish belgilangan. Chunki sport aholi salomatligini mustahkamlash, yosh avlodni sog'lom va barkamol etib tarbiyalash orqali jamiyatda sog'lom turmush tarzini qaror toptiradi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoevning joriy yil 15 fevraldagi «Madaniyat va sport sohasida boshqaruv tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi farmoni mamlakatimiz sporti rivojida yangi davrni boshlab berdi. Farmonga binoan O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport davlat qo'mitasi tashkil qilindi. Aholi keng qatlamini sport bilan shug'ullanishga jalb etish, jismonan sog'lom avlodni tarbiyalash, sport industriyasi va infratuzilmasini rivojlantirish, shahar va tumanlarda ommaviy sport tadbirlari va musobaqalar o'tkazish, Milliy olimpiya qo'mitasi, sport turlari bo'yicha federatsiyalar va assotsiatsiyalar bilan birgalikda iste'dodli sportchilarni tanlash, tayyorlash va mahoratini oshirish, kadrlar tayyorlash, sohaga zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va xalqaro aloqalarni kengaytirish uning asosiy vazifalari etib belgilandi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoev raisligida 2017 yil 31 oktyabr kuni jismoniy tarbiya va sport sohasida jismoniy tarbiya va sport sohasida boshqarish tizimini takomillashtirish, ommaviy sportni rivojlantirish, iqtidorli sportchilarni tanlash va tarbiyalash, sohani malakali kadrlar bilan mustahkamlash hamda zamonaviy sport inshootlarini barpo etish masalalariga bag'ishlab o'tkazilgan yig'ilishda bu borada yo'l qo'yilgan kamchiliklar ham ko'rsatib o'tildi.

Belbog‘li kurash - bu belbog‘da kurashuvchi ikki kurashchining yakkakurashi sifatida tanilgan qadimiy kurash turi. Sportchilar har safar kurash olib borishganidi, bir-birlarini belbog‘idan ushlab turishadi va raqib boshqasini yiqitib, g‘alaba qozonishga harakat qilishadi. Kurash ajdodlarimiz turmush tarzining bir qismi bo‘lganidan dalolat beradi.

Belbog‘li kurash mashg‘ulotlarida qo‘llaniladigan mashqlarni nafaqat jismoniy tarbiya va sport yo‘nalishida, balki, ta‘lim sohalarining barcha tarmoqlarida har bir soha xodimlarining kundalik hayot tarziga aylantirish qaratilmoqda. Belbog‘li kurash sport turi orqali aholini salomatligini mustahkamlash, turli nufuzdagi musobaqalar yordamida o‘smir-yoshlarning mehnatga va vatan mudoofasiga tayyorlash o‘z samarasini bermoqda. Oliy o‘quv yurtlarining talabalari uchun ta‘lim jarayonlariga kiritilgan va belbog‘li kurashga o‘qitish va o‘rgatish metodikasini yildan-yilga takomillashtirib borishni taqozo etmoqda. Bu esa nafaqat ta‘lim sohasini takomillashtirish balki, o‘qitish va o‘rgatish amaliyoti darslarini samarali tashkil qilishda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Milliy kurashimizni Sharq adabiyoti durdonalari hisoblanmish “Shohnoma”, “Qobusnoma”, “Zafarnoma”, “Boburnoma” singari asarlarda ham polvonlari siyrati-yu qiyofasiga oid yorqin chizgilar, ularni ma‘naviy olamini bezovchi serjilo rangli tasvirlar va ta‘riflar keltirilgan. Benazir alloma Abu Ali ibn Sino (980-1037) ham «Tib qonunlari kitobida kurash insonning ruhiy va jismoniy holatda alohida ahamiyat kasb ctishiga urg‘u bergani bejiz emas.

Xulosa

Shu o‘rinda aytish kerakki mamlakatimiz yoshlarini jismonan baquvvat ruxan sog‘lom qilib tarbiyalash borasida sportning o‘rni beqiyos. Ayniqsa belbog‘li kurash sporti, milliy qadriyatlarimiz, urf odatlarimizni akis ettiradi. O‘zbekiston mustaqillikka erishgach, milliy qadriyatlarni e‘zozlash orqali yoshlar qalbida vatanga muhabbat ruhini kuchaytirishga jiddiy e‘tibor berila boshlandi. Aholi, shuningdek, talaba yoshlarning madaniy va ma‘rifiy tushunchalarini yanada rivojlantirish, ularni jismoniy jihatdan barkamol qilib tarbiyalash eng oldingi vazifalardan biri etib belgilandi.

Foydalangan adabiyotlar ro‘yxati:

1. “Kurash turlari va o‘qitish metodikasi”. O‘quv qo‘llanma Nurmatov B .7-8-B
2. Kurash turlari va uni o‘qitish metodikasi belbog‘li kurash. Toshkent.Sultonov A. I. 2021-y. 3-4-B
3. “ Kurash turlari va uni o‘qitish metodikasi”. O‘quv qo‘llanma. Toshmurodov. Umarov. Samarqand -2021y 107-B
4. Milliy kurash turlari va uni o‘qitish metodikasi. Toshmurodov O, Turaqkulov I. Samarqand -2015y